

Ohje ensiapusuunnitelman laatimiseen

Huom! Mikäli kyseessä on >10 000 hengen tapahtuma, on ensiavun vastuuhenkilön syytä olla jo suunnitteluvaiheessa yhteydessä ensihoitokeskukseen.

Mikäli ennen tapahtuman alkua pidetään turvallisuusviranomaisille tarkoitettu tarkastus-/ennakkotutustumistilaisuus, tulee kutsu tästä lähettää myös Pirkanmaan hyvinvointialueen ensihoidon johto- ja tilannekeskukseen sähköpostitse (ensihoitokeskus.yleisotapahtumat@pirha.fi).

Ensiapusuunnitelmasta tulee selkeästi käydä ilmi seuraavat asiat:

- 1) Tapahtuman nimi
- 2) Tapahtuma-aika ja paikka. Kohteen virallinen osoite, jolla se voidaan yksiselitteisesti paikantaa kartoista.
- 3) Tapahtuman kuvaus
 - Kuvauksesta käy ilmi, että ilmoittaja on ymmärtänyt tilaisuuden sekä sen osallistujien erityispiirteet
 - Huomattavia asioita esimerkiksi:
 - o Paljon alaikäisiä ilman huoltajia
 - o Osallistujista huomattavalla osalla on liikunta- tai aistirajoitteita
 - o Runsaasti iäkkäitä osallistujia
- 4) Arvioitu yleisömäärä
 - Kuvataan suurin yhtäaikaisesti paikalla oleva henkilömäärä
 - Henkilömäärässä huomioidaan kaikki tapahtumaan osallistuvat henkilöt riippumatta heidän roolistaan (Esimerkiksi 500 urheilijaa + 200 huoltajaa + 100 toimitsijaa + 1000 katsojaa = 1800 henkilöä)
 - Jos kyseessä urheilutapahtuma, on toivottavaa erotella urheilijoiden ja muiden osallistujien määrä
- 5) Riskinarvio
 - Arvioidaan ensiapua tarvitsevien määrä ja mahdollisten todennäköisimpien ongelmien laatu
 - Tapahtuman luonne
 - Päihteet
 - Tapahtumapaikka ja sen saavutettavuus ensihoidon kannalta
 - Laajalle alueelle levittäytyvä tapahtuma-alue
 - Sääolosuhteet
 - Tapahtuman erityisriskit (extreme-lajit, mahdollinen häiriökäyttäytyminen)

6) Ilmoittajan yhteystiedot

- Ensiapusuunnitelman laatijan sellaiset yhteystiedot (tärkeimpänä toimiva sähköpostiosoite), josta ilmoitukseen voidaan pyytää tarkennuksia

7) Ensiavun vastuuhenkilö

- Sen yksittäisen henkilön yhteystiedot, joka vastaa ensiavun toimivuudesta tapahtuman aikana. Puhelinnumeron tulisi olla käytettävissä ensihoidon tiedusteluita varten koko tapahtuman ajan
- Ensiavun vastuuhenkilö (ensiapuvastaava) vastaa ensiavun suunnittelusta ja toteutuksesta. Hän voi toimia samalla paikalla toimivan ensiapuorganisaation johtajana tai vaihtoehtoisesti ensiapuorganisaation toiminnalliseen johtoon voidaan nimetä yksi tai useampi muu henkilö

8) Kuvaus ensiapujärjestelyistä

- Onko kiinteää ensiapupistettä ja/tai partiointia
- Miten ensiapuhenkilöstö ja ensiapupiste on merkitty

-Laajalle alueelle levittäytyvissä tapahtumissa on kuvattava, miten ensiapuhenkilöstö pääsee mahdollisten potilaiden luo (tarvittaessa ajoneuvoja/kulkuvälineitä)

- Suurissa ja keskisuurissa tapahtumissa liikuntarajoitteisten potilaiden (esim. nilkkanyrjähdys, voimakas päihtymystila) siirtämiseen ensiapupisteelle on varauduttava soveltuvien kuljetusvälinein

- Mikäli tapahtuma-alue on liikenteeltä suljettu, miten liikuntarajoitteiset, mutta ambulanssikuljetusta tarvitsemattomat potilaat pääsevät poistumaan alueelta

- Mikäli tapahtumaan liittyy runsasta päihteiden käyttöä, on kuvattava se, mihin päihtyneet, mutta terveydenhuollon arviota tarvitsemattomat henkilöt voidaan ohjata lepäämään suojaan sääolosuhteilta (aurinko/sade/kylmyys)

- Mikäli tapahtuma levittäytyy laajalle alueelle (esim. juoksutapahtumat), kuinka potilas, joka ei vaadi viranomaisensihoidon järjestelmän apua, mutta ei pysty siirtymään omin avuin, saadaan siirrettyä ensiapupisteelle

- Mikäli tapahtuma levittäytyy laajalle alueelle tai vesistöön, esim. suunnistus-, seikkailu-urheilu tai pyöräilytapahtumat, miten potilas saadaan viranomaisensihoidon järjestelmän toimesta paikannettua nopeasti (esim. 112 Suomi -sovelluksen käyttö, kilometrijaolla merkityt reittikartat, ruudutetut kartat tms.)

9) Ensiapuhenkilöstön määrä

- Tapahtuman ensiapuvastaavalla tulee tapahtuman koosta riippumatta lähtökohtaisesti olla kokemusta vähintään saman kokoluokan yleisötapahtumien ensiapujärjestelyistä.
- Tapahtuman ensiapuvastaavan ei ole välttämätöntä olla koko tapahtuman ajan paikalla ensiapujohtajan roolissa. Paikalla on kuitenkin oltava jatkuvasti henkilö, joka on selkeästi nimetty paikalla olevan ensiapuorganisaation johtoon
- Tapahtumassa paikalla oleva ensiapujohtaja ei voi olla samaan aikaan muussa johtavassa roolissa, esim. turvallisuusjohtaja, mutta hän voi osallistua ensiapupäivystyksen toteutukseen
- Yli 200 henkilön tapahtumissa ensiapuhenkilöstö ei lähtökohtaisesti voi kokonaan koostua kaksoisroolin omaavista henkilöistä eli samaa henkilöä ei voida laskea sekä ensiapuhenkilöstön että järjestyksenvalvojien minimilukumäärään. Kaksoisroolissa

olevien henkilöiden, esim. ensiapukoulutettujen järjestyksenvalvojien avulla voidaan jossain määrin kompensoida, mutta ei täysin korvata ensiapuhenkilöstöä.

- Mahdollisen kaksoisroolin omaavat henkilöt on selvästi ilmoitettava suunnitelmassa
- Alla on kuvattu henkilöstön minivaatimukset. Määrä riippuu alueen laajuudesta, osallistujien tavoitettavuudesta sekä tapahtumaan liittyvistä muista riskeistä
 - Pienissä yleisötapahtumissa (<2000 henkeä) tulee olla nimetty ensiapuvastaava, joka on suorittanut vähintään EA 1 -kurssin tai vastaavan. Muun ensiapuhenkilöstön tulee omata riittävät ensiaputaidot.
 - Keskisuurissa (2 000–10 000 henkeä) tapahtumissa tulee olla nimetty ensiapujohtaja, joka on suorittanut vähintään EA 1 ja 2 kurssit tai vastaavat. Ensiapujohtajalla tulee olla kokemusta ensiaputoiminnasta tapahtumissa. Muun ensiapuhenkilöstön tulee omata riittävät ensiaputaidot ja heillä tulee olla kokemusta ensiaputoiminnasta tapahtumissa.
 - >10 000 henkilön tapahtumissa ensiapuorganisaatiolla tulee olla nimetty ensiapujohtaja, joka on suorittanut vähintään EA 1, 2 ja 3 kurssit tai vastaavat TAI vaihtoehtoisesti on suorittanut vähintään EA 1 ja 2 kurssit tai vastaavat sekä soveltuvan terveydenhuollon tai pelastustoimen koulutuksen. Ensiapuorganisaation johtajalla tulee olla suurten tapahtumien ensiaputoiminnan johtamisesta kokemusta. Muun ensiapuhenkilöstön tulee omata riittävät ensiaputaidot (pääsääntöisesti EA 1 ja 2 kurssit tai vastaavat) ja heillä tulee olla kokemusta ensiaputoiminnasta tapahtumissa.

10) Ensiapumateriaali

- Pienissä yleisötapahtumissa riittää lähtökohtaisesti tavallisten ensiapupakkausten sisältämä materiaali
- Hoitotason lääkkeet eivät lähtökohtaisesti kuulu ensiapuun
- (Aikuis)urheilutapahtumissa suositellaan neuvovan defibrillaattorin käyttöä. Laitteen liikuttaminen potilaan luo on järjestettävä
- Potilaan siirtämiseen tarvittavat apuvälineet (etenkin urheilutapahtumat), esim. kanto- tai pyörätuoli
- Tapahtumaan liittyvät erityisriskit ja niiden mukaiset vammatyypit tulee välineistössä huomioida

11) Viestiliikenne:

- On ilmoitettava yksi sellainen GSM-numero, josta tavoittaa kulloinkin paikalla olevan ensiapujohtajan koko tapahtuman ajan viranomaisyhteydenottoja varten (sekä mahdollinen varanumero)
- Mikäli ensiapujärjestäjällä on käytössään virve-puhelimet, tulee niiden käytöstä sopia viranomaisten kanssa
- On kuvattava, miten ensiapuhenkilöstö on yhteydessä
 - 1) toisiinsa
 - 2) hätäkeskukseen
 - Suositellaan ensisijaisesti 112 Suomi matkapuhelinsovelluksen käyttöä
 - 3) järjestyksenvalvojiin

12) Dokumentointi:

- Ensiapukäynnit on dokumentoitava
- Dokumentoinnin riittävän pitkä asianmukainen arkistointi on järjestettävä mahdollisten jälkiselvittelyiden varalle
- Mikäli käynnit dokumentoidaan henkilön tunnistetiedoin, on huomioitava, että dokumenteista muodostuu henkilörekisteri

13) Toimintaohjeet onnettomuus- ja vaaratilanteissa

- Ohjeista on käytävä ilmi, että mahdollinen hätäpuhelu tulee aina soittaa potilaan viereltä hätäkeskuksen riskinarvion onnistumista varten. Hätäpuhelun soittamista ei siis tule keskittää esimerkiksi ensiapujohtajalle
- Vakavassa sairaus- tai onnettomuustilanteessa, esimerkiksi silloin kun potilas ei ole normaalisti heräteltävissä ja puhekontaktissa, on soitto 112 lähtökohtaisesti ensisijaista ensiapuorganisaation hälyttämiseen nähden. Hätäpuhelu ei saisi viivästyä siksi, että paikalle odotetaan ensiapuhenkilöstöä arvioimaan tilannetta

14) Ambulanssireitit ja potilaiden noutopisteet

- Etenkin laajalla alueella on syytä etukäteen sopia ambulanssille tulopisteitä, josta ensihoitohenkilöstö opastetaan potilaan luo
- Hyväkuntoinen potilas voidaan siirtää sovitulle pisteelle
- Huonokuntoista tai vakavasti loukkaantunutta potilasta ei lähtökohtaisesti ole syytä siirtää noutopisteelle
- Mikäli kyseessä on laaja alue, kuvataan tässä, miten kulkureitti ambulanssille turvataan alueen eri osiin
- Mikäli ambulanssi ajetaan suljetulle yleisöalueelle, kuvaus miten ambulanssin saatto toteutetaan
- Suurissa ja korkeariskisissä tapahtumissa suunnitellaan etukäteen lääkärihelikopterin laskeutumisalue ja henkilöstön siirtyminen sieltä tapahtumapaikalle (pyydä tarvittaessa lisäohjeistus Pirkanmaan hyvinvointialueen ensihoitopalvelusta)

Lisätiedot:

Teemu Knuutila
Ensihoidon kenttäjohtaja
Teemu.Knuutila@pirha.fi

Leevi Holopainen
Ensihoitopäällikkö
Leevi.Holopainen@pirha.fi